

АНОТАЦІЯ

Ракінова І. В. Теоретичні, правові та праксеологічні засади правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні. –

Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. – Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2023.

Дисертація є першим у вітчизняній науці кримінального процесуального права спеціальним комплексним дослідженням сутності та способів реалізації правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному процесі України.

У дисертації досліджено доктринальне розуміння понять «комунікація», «правозахисна комунікація» у кримінальному процесуальному праві. Було зроблено висновок, що комунікація в кримінальному процесі (кримінально-процесуальна комунікація) у широкому розумінні є елементом кримінально-процесуальної дійсності – обміном інформацією найвищого порядку сфери кримінального судочинства, що характерна для кримінально-процесуального комунікативного простору сфер як правотворення так і правозастосування, в тому числі правозастосовного (судового, доктринального) тлумачення до, під час та після застосування кримінально-процесуальної норми. Комунікація у кримінальному процесі у вузькому розумінні є обміном процесуально значимою інформацією учасниками кримінально-процесуальної діяльності між собою та судом у зв'язку з рухом кримінального провадження та полягає у наданні, сприйнятті, засвоєнні та трансформації інформації, спільної участі в проведенні процесуальних дій та взаємосприйнятті учасниками кримінально-процесуальної діяльності один одного, що відбувається в передбачених законом процесуальних формах.

Визначено поняття правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні як законодавчо регламентованого обміну процесуально значимою інформацією, що забезпечує ефективний захист прав

та законних інтересів в процесі потерпілим, його представником, законним представником, правонаступником та здійснення ними кримінально-процесуальної діяльності з правозахисною метою на основі жертвоорієнтованого підходу (victim centred approach).

Встановлено, що правозахисній комунікації потерпілого притаманні наступні ознаки: здійснюється на усіх стадіях кримінального процесу та в особливих порядках кримінального провадження; спрямована на забезпечення прав та законних інтересів потерпілого, правонаступника потерпілого; суб'єктами, якими вона здійснюється, є потерпілий, представник потерпілого, законний представник потерпілого, правонаступник потерпілого; характеризується конкретними формами та видами реалізації.

Обґрунтовано існування наступних форм правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні: письмова (у тому числі електронна), безпосередня (усна), змішана (вербальна і невербальна, у тому числі дистанційна) та конклюдентна форми.

До видів правозахисної комунікації потерпілого віднесено наступні: обов'язкова участь представника потерпілого (фізичної особи) у кримінальному провадженні у випадках, визначених КПК України; клопотання потерпілого про залучення його представника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення представництва за призначенням; залучення представника потерпілого для здійснення представництва за призначенням слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом на їх розсуд, якщо обставини кримінального провадження вимагають участі представника, а потерпілий не залучив його; депонування показань малолітнього чи неповнолітнього потерпілого від злочину проти статевої свободи та статевої недоторканості з метою його захисту від вторинної віктимізації; медіація у кримінальному провадженні; створення спеціальних конфіденційних служб підтримки потерпілих з метою надання їм доступу до безкоштовної психологічної, консультаційно-правової, соціально-

реабілітаційної допомоги відразу після вчинення кримінального правопорушення.

Вказано, що комунікативними гарантіями прав потерпілого як законодавчо визначеними і закріпленими засобами забезпечення права потерпілого на процесуальну комунікацію у кримінальному провадженні на основі комунікативної рівності є: забезпечення права потерпілого на представництво та на захист від вторинної віктимізації на рівні основоположних галузевих засад кримінального провадження; обов'язок слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду проінформувати потерпілого щодо прав, передбачених КПК, та роз'яснити відповідні права; обов'язок слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду визнати особу, якій завдано шкоди кримінальним правопорушенням, потерпілим у кримінальному провадженні та постановити відповідне рішення; обов'язок слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду не пізніше 24 годин із моменту прийняття заяви особи про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення до провадження як потерпілого винести постанову про відмову у визнанні потерпілим, або відмову у залученні до провадження як потерпілого у разі прийняття відповідних рішень; обов'язок слідчого, дізнавача, прокурора, слідчого судді, суду забезпечити право потерпілого на здійснення представництва за призначенням; забезпечення компенсації шкоди, завданої потерпілому кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням за рахунок Державного бюджету України у визначених законом випадках; створення Компенсаційного фонду для відшкодування потерпілим шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; забезпечення права потерпілого на медіацію під час досудового, судового провадження та при виконанні судового рішення; забезпечення змагальності та недопустимості звуження права потерпілого на процесуальну комунікацію на всіх стадіях кримінального провадження та в особливих порядках кримінального провадження.

Запропоновано закріпити у КПК засаду забезпечення права на захист та представництво у авторській редакції (ст.ст. 7, 20 КПК), вказавши, що право потерпілого, його правонаступника на представництво полягає у наданні їм можливості користуватися правничою допомогою представника та у випадках, передбачених КПК або законом, що регулює надання безоплатної правничої допомоги, наданні їм безоплатної правничої допомоги за рахунок держави.

Пропонується регламентувати засаду забезпечення права потерпілого на захист від вторинної віктимізації (ст. 11¹ КПК), вказавши, що під час кримінального провадження повинен бути забезпечений захист потерпілого, його правонаступника від вторинної віктимізації, ризику завдання психологічної, емоційної, фізичної шкоди.

Задля вдосконалення комінікації потерпілого у кримінальному провадженні запропоновано на законодавчому рівні закріпити обов'язкову участь представника потерпілого, правонаступника потерпілого (фізичних осіб) та вказати на такі випадки обов'язкової участі представника потерпілого, правонаступника потерпілого (фізичних осіб) у кримінальному провадженні: 1) щодо особливо тяжких злочинів – з моменту набуття статусу потерпілого, правонаступника потерпілого; 2) щодо осіб, які стали жертвою кримінального правопорушення у віці до 18 років – з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою; 3) щодо осіб, які на момент вчинення щодо них кримінального правопорушення або під час здійснення кримінального провадження були визнані недієздатними або обмежено дієздатними – з моменту визнання особи недієздатною або обмежено дієздатною; 4) щодо осіб, які внаслідок психічних розладів чи фізичних вад (сліпі, глухі, німі тощо), важкого фізіологічного чи психологічного стану не здатні повною мірою реалізовувати свої права – з моменту встановлення цих розладів, вад чи станів; 5) щодо осіб похилого віку (старше 60-ти років) – з моменту досягнення цього віку; 6) щодо осіб, які не володіють мовою, якою ведеться кримінальне провадження – з моменту

встановлення цього факту; 7) у разі укладення угоди про примирення – з моменту ініціювання укладення угоди, та у разі невиконання угоди про примирення – з моменту звернення потерпілого з клопотанням про скасування вироку; 8) у разі вирішення судом питання про звільнення від відбування покарання з випробуванням, заміну невідбутої частини покарання більш м'яким, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання – з моменту звернення потерпілого з клопотанням про розгляд угоди за результатами медіації під час виконання вироку; 9) у разі укладення угоди про визнання винуватості (у провадженнях, де передбачена письмова згода потерпілого) – з моменту ініціювання укладення угоди; 10) у разі відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення або зміни державного обвинувачення – перекваліфікації на менш тяжке кримінальне правопорушення чи зменшення обсягу обвинувачення – з моменту надання потерпілим, правонаступником потерпілого згоди підтримувати обвинувачення в суді чи підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі; 11) у разі визнання судом недоцільним дослідження доказів щодо тих обставин, які ніким не оспорується, під час судового розгляду – з моменту ініціювання такої процедури у судовому засіданні та ухвалення рішення про проведення скороченого розгляду; 12) щодо осіб, які потерпіли від торгівлі людьми, кримінального правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості, кримінального правопорушення, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування – з моменту набуття статусу потерпілого, правонаступника потерпілого; 13) щодо осіб, які мають статус ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України – з моменту набуття цього статусу чи встановлення факту смерті (загибелі); 14) у разі здійснення особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану – з моменту введення воєнного стану.

Також запропоновано доповнити чинний КПК України окремою статтею 58² «Залучення представника слідчим, прокурором, слідчим суддею

чи судом для здійснення представництва за призначенням» та вказати на такі випадки залучення слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом представника для здійснення представництва у кримінальному провадженні за призначенням: участь представника є обов'язковою, а потерпілий, його законний представник, правонаступник не залучив представника; потерпілий, його законний представник, правонаступник заявив клопотання про призначення адвоката для здійснення представництва за призначенням із числа вказаних ним осіб, якщо такого вони не можуть залучити самостійно через відсутність коштів або з інших об'єктивних причин; слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд вирішить, що обставини кримінального провадження вимагають участі представника, а потерпілий, його законний представник, правонаступник не залучив його.

Встановлено, що розв'язанню комунікативних проблем набуття особою процесуального статусу потерпілого в кримінальному провадженні сприятиме реалізація наступних пропозицій: вказівки на те, що потерпілим у кримінальному провадженні може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням чи суспільно небезпечним діянням завдано моральної, фізичної та/або майнової шкоди або щодо якої створена загроза заподіяння такої шкоди, юридична особа, якій кримінальним правопорушенням чи суспільно небезпечним діянням завдано майнової або немайнової шкоди; вказівки на обов'язок слідчого, прокурора визнати особу потерпілою, якщо їй кримінальним правопорушенням або суспільно небезпечним діянням завдано шкоди, але вона не подала заяву про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяву про залучення її до провадження як потерпілого; закріплення того, що потерпілому вручається постанова про визнання його потерпілим чи про відмову у визнанні його потерпілим не пізніше 24 годин з моменту подання заяви про вчинення щодо нього кримінального правопорушення або заяви про залучення до провадження як потерпілого; вказівки на обов'язок слідчого, прокурора розпочати досудове розслідування, якщо особа не подала заяву про вчинення щодо неї кримінального

правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 477 КПК, та внаслідок кримінального правопорушення померла або перебуває у стані, що унеможливило подання нею заяви, і відповідна заява не подана правонаступником, близькими родичами чи членами сім'ї такої особи.

Запропоновано зміни до чинного Кримінального процесуального кодексу України, Закону України «Про безоплатну правничу допомогу», Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду», Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, а також висловлені пропозиції щодо структури та змісту Закону України «Про компенсацію потерпілому, правонаступнику потерпілого (фізичним особам) шкоди, завданої кримінальним правопорушенням за рахунок Державного бюджету».

Ключові слова: кримінальне провадження, потерпілий, представник потерпілого, правозахисна комунікація, права людини, забезпечення права на захист та представництво, представництво за призначенням, захист від вторинної віктимізації, розумні строки, доказування, особливі порядки кримінального провадження, досудове розслідування, слідчий суддя, судове провадження, відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні.

SUMMARY

Rakipova I. Theoretical, legal and praxeological principles of human rights communication of the victim in criminal proceedings. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Legal Sciences on the specialty 12.00.09 – criminal process and criminology; forensic examination; investigative activity. – International Humanitarian University, Odesa, 2023.

The dissertation is the first in the national science of criminal procedural law special comprehensive study of the essence and methods of implementation of human rights communication of the victim in the criminal process of Ukraine.

The dissertation examines the doctrinal understanding of the concepts of «communication», «human rights communication» in criminal procedural law. It was concluded that communication in the criminal process (criminal-procedural communication) in a broad sense is an element of criminal-procedural reality that is the exchange of information of the highest order in the field of criminal justice, which is characteristic of the criminal-procedural communicative space of both law-making and law-enforcement spheres, in that including law-enforcing (judicial, doctrinal) interpretation before, during and after application of the criminal procedural norm. Communication in the criminal process in the narrow sense is the exchange of procedurally significant information by the participants of the criminal-procedural activity between themselves and the court in connection with the movement of the criminal proceedings and consists in the provision, perception, assimilation and transformation of information, joint participation in the conduct of procedural actions and mutual perception by the participants each other's criminal-procedural activity, which takes place in the procedural forms provided by law.

The concept of human rights communication of the victim in criminal proceedings is defined as a legally regulated exchange of procedurally significant information that ensures effective protection of rights and legitimate interests in the process of the victim, his representative, legal representative, legal successor and their implementation of criminal procedural activities with a human rights goal based on a victim centered approach .

It has been established that the victim's human rights communication has the following characteristics: it is carried out at all stages of the criminal process and in special procedures of criminal proceedings; aimed at ensuring the rights and legal interests of the victim, the legal successor of the victim; it is carried out by the subjects such as the victim, the victim's representative, the victim's legal

representative, the victim's successor; characterized by specific forms and types of implementation.

The existence of the following forms of human rights communication of the victim in criminal proceedings is substantiated: written (including electronic), direct (oral), mixed (verbal and non-verbal) and conclusive forms.

The types of human rights communication of the victim include the following: mandatory participation of the representative of the victim (natural person) in criminal proceedings in cases defined by the Code of Criminal Procedure of Ukraine; the victim's request for involvement of his representative by the investigator, prosecutor, investigating judge or court to provide representation as assigned; involvement of the victim's representative for representation as appointed by the investigator, prosecutor, investigating judge or court at their discretion, if the circumstances of the criminal proceedings require the participation of a representative, and the victim did not involve him; deposition of testimony of a juvenile or minor victim of a crime against sexual freedom and sexual integrity in order to protect him from secondary victimization; mediation in criminal proceedings; creation of special confidential support services for victims in order to provide them with access to free psychological, legal counseling, and social rehabilitation assistance immediately after the commission of a criminal offense.

It is indicated that the communicative guarantees of the victim's rights as legally defined and established means of ensuring the victim's right to procedural communication in criminal proceedings on the basis of communicative equality are ensuring the victim's right to representation and protection against secondary victimization at the level of the fundamental sectoral principles of criminal proceedings; the duty of the investigator, inquirer, prosecutor, investigating judge, court to inform the victim about the rights provided for by the Criminal Procedure Code and explain the relevant rights; the duty of the investigator, inquirer, prosecutor, investigating judge, court to recognize a person who has been harmed by a criminal offense as a victim in criminal proceedings and to make an appropriate decision; the duty of the investigator, investigator, prosecutor, investigating judge,

court no later than 24 hours from the moment of accepting a person's statement about the commission of a criminal offense against him or the statement about involvement in the proceedings as a victim to issue a resolution on refusal to recognize him as a victim or refusal to involve him in the proceedings as a victim in case of making relevant decisions; the duty of the investigator, inquirer, prosecutor, investigating judge, court to ensure the victim's right to representation as assigned; provision of compensation for damage caused to the victim by a criminal offense or other socially dangerous act at the expense of the State Budget of Ukraine in cases defined by law; creation of a Compensation Fund to compensate victims for damage caused by criminal offenses; ensuring the victim's right to mediation during pre-trial and court proceedings and when executing a court decision; ensuring competitiveness and the inadmissibility of narrowing the victim's right to procedural communication at all stages of criminal proceedings and in special criminal proceedings.

It is proposed to enshrine in the Code of Criminal Procedure the principle of ensuring the right to protection and representation in the author's edition (Articles 7, 20 of the Code of Criminal Procedure), indicating that the right of the victim and his successor to representation consists in providing them with the opportunity to use the legal assistance of a representative and in the cases provided by the Code of Criminal Procedure or by the law regulating the provision of free legal aid, providing them with free legal aid at the expense of the state.

It is proposed to regulate the principle of ensuring the victim's right to protection against secondary victimization (Article 11¹ of the Criminal Procedure Code), indicating that during criminal proceedings the victim, his successor in title must be protected from secondary victimization, the risk of psychological, emotional, and physical harm.

In order to improve the victim's communication in criminal proceedings, it is proposed to enshrine at the legislative level the mandatory participation of the victim's representative, the victim's legal successor (individuals) and indicate the following cases of mandatory participation of the victim's representative, the victim's legal successor (individuals) in criminal proceedings: 1) with regard to

particularly serious crimes – from the moment of acquiring the status of the victim, legal successor of the victim; 2) in relation to individuals who have become victims of a criminal offense under the age of 18 – from the moment the fact of underage is established or any doubts arise that the person is of legal age; 3) regarding individuals who, at the time of committing a criminal offense against them or during criminal proceedings were recognized as incompetent or with limited legal capacity – from the moment the person was recognized as incapacitated or with limited legal capacity; 4) regarding individuals who due to mental disorders or physical disabilities (blind, deaf, mute, etc.), severe physiological or psychological condition are unable to fully exercise their rights – from the moment these disorders, disabilities or conditions are established; 5) for the elderly (over 60 years old) – from the moment of reaching this age; 6) in respect of individuals who do not speak the language in which criminal proceedings are conducted – from the moment this fact is established; 7) in the case of concluding a reconciliation agreement from the moment of initiation of the conclusion of the agreement, and in case of non-fulfillment of the reconciliation agreement – from the moment of the victim's petition to cancel the sentence; 8) in the case of entering into a plea agreement (in proceedings where the written consent of the victim is provided for entering into a plea agreement) from the moment of initiating the conclusion of the agreement; 9) in the event that the court decides on the issue of release from serving a sentence with probation, replacing the unserved part of the sentence with a lighter one, parole from serving the sentence from the moment the victim requests consideration of an agreement based on the results of mediation during the execution of the sentence; 10) in the case of the prosecutor's refusal to uphold the state indictment or change the state indictment – reclassification to a less serious criminal offense or reduction of the scope of the indictment from the moment the victim, the legal successor of the victim, consents to support the indictment in court or to maintain the indictment in the previously presented scope; 11) in case that the court finds it inexpedient to examine the evidence regarding those circumstances that are not contested by anyone during the trial –from the moment such procedure is initiated in an open

court session and a decision is made to hold a shortened trial; 12) with regard to individuals who have suffered from human trafficking, a criminal offense against sexual freedom and sexual integrity, a criminal offense committed with the use of violence or the threat of its use – from the moment of acquiring the status of the victim, the legal successor of the victim; 13) regarding persons who have the status of war veterans and family members of deceased war veterans, family members of deceased Defenders of Ukraine – from the moment of acquiring this status or establishing the fact of death; 14) in case of implementation of a special regime of criminal proceedings under the conditions of martial law – from the moment of introduction of martial law.

It is also proposed to add a separate article 58² to the current Criminal Procedure Code of Ukraine «Engagement of a representative by an investigator, prosecutor, investigating judge or court to provide representation by appointment» and indicate the following cases of engagement by an investigator, prosecutor, investigating judge or court of a representative to provide representation in criminal proceedings by appointment: the participation of a representative is mandatory, and the victim, his legal representative, legal successor did not involve a representative; the victim, his legal representative, legal successor filed a request for the appointment of a lawyer to perform representation according to the appointment from among the persons indicated by him, if they cannot attract such a person on their own due to lack of funds or for other objective reasons; the investigator, prosecutor, investigating judge or court decides that the circumstances of the criminal proceedings require the participation of a representative, and the victim, his legal representative, legal successor did not involve him.

It has been established that the implementation of the following proposals will contribute to solving the communication problems of a person acquiring the procedural status of a victim in criminal proceedings: indications that a victim in criminal proceedings can be an individual who has suffered moral, physical and/or property damage as a result of a criminal offense or socially dangerous act damage or in relation to which there is a threat of causing such damage, a legal entity to

which property or non-property damage has been caused by a criminal offense or a socially dangerous act; instructions on the duty of the investigator, the prosecutor to recognize a person as a victim, if he has been harmed by a criminal offense or a socially dangerous act, but he has not submitted a statement that a criminal offense has been committed against him or an application to involve him in the proceedings as a victim; confirming that the victim is served with a decision on recognizing him as a victim or on refusing to recognize him as a victim no later than 24 hours from the moment of submitting an application for committing a criminal offense against him or an application for involvement in the proceedings as a victim; instructions on the obligation of the investigator, the prosecutor to start a pre-trial investigation, if the person has not submitted a statement about the commission of a criminal offense against him, provided for in Part 1 of Article 477 of the Criminal Procedure Code, and as a result of a criminal offense died or is in a condition that makes it impossible for him to submit an application, and the corresponding application was not submitted by the legal successor, close relatives or family members of such a person.

Amendments are proposed to the current Criminal Procedure Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On Free Legal Aid", the Law of Ukraine "On the Procedure for Compensation for Damage Caused to a Citizen by the Illegal Actions of Bodies Carrying Out Operative-Investigative Activities, Pretrial Investigation Bodies, the Prosecutor's Office and the Court", Procedures for Conducting unified accounting in police bodies (subdivisions) of statements and reports about criminal offenses and other events, as well as proposals regarding the structure and content of the Law of Ukraine "On compensation to the victim, legal successor of the victim (individuals) for damage caused by a criminal offense at the expense of the State budget".

Key words: criminal proceedings, victim, representative of the victim, human rights communication, human rights, ensuring the right to defense and representation, representation by appointment, protection against secondary victimization, reasonable terms, evidence, special procedures of criminal

proceedings, pre-trial investigation, investigation judge, court proceedings, compensation for damage in criminal proceedings.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Монографії

1. Ракіпова І. В. Правозахисна комунікація потерпілого у кримінальному провадженні України: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 496 с.

Рецензії:

Ковальчук С. О. Рецензія на монографію І. В. Ракіпової «Правозахисна комунікація потерпілого у кримінальному провадженні України». *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 1(42). 2022. С. 122-124.

Юхно О. О. Чи вирішаться проблемні питання захисту прав потерпілого в сучасному національному кримінальному процесі? *Часопис Київського університету права*. 2022. №1. С. 300-301.

2. Ракіпова І. В. Щодо «образу потерпілого» у кримінальному процесуальному праві: право на комунікацію. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: традиції та новації: колективна монографія. За заг.ред. Н. В. Мішиної. Львів-Торунь: Ліга-Прес. 2021. С. 435-464.

3. Мудрак І. В. Потерпілий в кримінальному провадженні: щодо забезпечення права на процесуальну комунікацію. Кримінальний процесуальний кодекс 2012 року: ідеологія та практика правозастосування: колективна монографія/ За заг.ред. Ю. П. Аленіна; відп.за вип. І. В. Гловюк. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 321-346.

Наукові статті у фахових виданнях:

4. I. Rakipova, A. Pidgorodynska, A. Melnyk. Concepts, Forms, Types and Main Categories of Human Rights Communication of the Victim in Criminal Proceedings. *Legal Horizons*. Т. 16. №1. 2023. Р. 86-96. URL:

<https://legalhorizons.com.ua/lh/issue/view/4/2> (Особистий внесок здобувача: визначено види, форми та основні категорії правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні)

5. I. Zahorodnii, A. Pidgorodynska, Rakipova I., K. Chernomorchenko, N. Chipko. The state of scientific development of the problem of human rights communication of the victim in the criminal proceedings of Ukraine. *Legal Horizons*. № 1-4. 2022. С. 79-91. (Особистий внесок здобувача: досліджено випадки обов'язкової участі представника потерпілого, правонаступника потерпілого (фізичних осіб) у кримінальному провадженні)

6. Ракіпова І. В., Кузнецов О. М. Право потерпілого на медіацію у кримінальному провадженні. *Юридичний вісник*. №6. 2022. С. 62-68. (Особистий внесок здобувача: досліджено медіацію як вид правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні)

7. Ракіпова І. В., Черноморченко К. В. Неповнолітній потерпілий у кримінальному провадженні: забезпечення права на представництво та комунікацію. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Випуск 74(6). 2022. С. 124-129. (Особистий внесок здобувача: розглянуто забезпечення права на представництво та комунікацію неповнолітнього потерпілого у кримінальному провадженні)

8. Ракіпова І. В. Забезпечення права потерпілого на представництво в кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. 2021. №4. С. 135-140. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/85/%E2%84%964-2021>

9. Загородній В. Є., Ракіпова І. В., Волошина В. К. Забезпечення обов'язкової участі представника потерпілого (фізичної особи) у кримінальному провадженні України. *Часопис Київського університету права*. 2022. №1. С. 198-204. (Особистий внесок здобувача: розкрито питання забезпечення обов'язкової участі представника потерпілого (фізичної особи) у кримінальному провадженні)

10. Ракіпова І. В., Пожар В. Г. Специфіка комунікації потерпілого в апеляційному та касаційному провадженні: окремі проблеми. *Право і суспільство*. № 4. 2021. С. 217-225. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/4_2021/31.pdf (Особистий внесок здобувача: з'ясовано окремі проблеми комунікації потерпілого в апеляційному та касаційному провадженні)

11. Ракіпова І. В., Пожар В. Г. Комунікація потерпілого в судовому провадженні у першій інстанції: окремі питання. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 2. 2021. С. 96-101. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/882> (Особистий внесок здобувача: з'ясовано окремі проблеми комунікації потерпілого в судовому провадженні у першій інстанції)

12. Ракіпова І. В., Мельник А. В. Особливості комунікації потерпілого як суб'єкта кримінального процесуального доказування. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 2. С.277-281. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/83/98> (Особистий внесок здобувача: визначено особливості комунікації потерпілого як казуального суб'єкта кримінального процесуального доказування)

13. Ракіпова І. В. Право потерпілого на процесуальну комунікацію у кримінальному провадженні: антропологічні та аксіологічні шукання. *ScienceRise: Juridical Science*. 2021. № 3(17). С. 32-36. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3234211>

14. Мудрак І. В. Окремі особливості комунікації потерпілого у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. *ScienceRise: Juridical Science*. №3 (13), 2020. С. 34-38.

15. Мудрак І. В. Щодо участі у кримінальному провадженні правонаступника потерпілого. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2020. №4. С. 242-246. http://www.juris.vernadskeyjournals.in.ua/journals/2020/4_2020/41.pdf

16. Мудрак І. В. Щодо окремих проблем комунікації потерпілого в підготовчому судовому провадженні. *Юридичний науковий електронний журнал*. №4, 2020. www.lsej.org.ua

17. Мудрак І. В. Комунікативна позиція потерпілого у кримінальному провадженні на підставі угод. *Юридичний науковий електронний журнал*. №6, 2019. www.lsej.org.ua

18. Мудрак І. В. Поняття, значення, основні категорії кримінально-процесуальної активності потерпілого у кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. №3, 2019. 224-228.

19. Мудрак І. В. Щодо лексико-граматичного та спеціально-юридичного тлумачення окремих кримінально-процесуальних норм, що регулюють право потерпілого на процесуальну комунікацію у кримінальному провадженні. *Вісник КПП*. №3, 2019. С. 255-261.

20. Мудрак І. В. Щодо визнання особи потерпілою у кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. №2, 2019. С. 175-180.

21. Мудрак І. В. Щодо забезпечення права потерпілого на процесуальну комунікацію у кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. №1, 2018. С. 315-324.

22. Мудрак І. В. Практика ЄСПЛ щодо порушення права конфронтації та проблематика реалізації підпункту (d) пункту 3 статті 6 КЗПЛ у кримінальному провадженні України. *Альманах міжнародного права*. №19, 2018. С. 195-210.

23. Мудрак І. В. Проблематика оскарження потерпілим недотримання розумних строків під час здійснення кримінального провадження. *Часопис Київського університету права*. №1, 2017. С. 303-307.

24. Мудрак І. В. Потерпілий в кримінальному провадженні: проблеми захисту прав. *Часопис Київського університету права*. №2, 2016. С. 321-324.

25. Мудрак І. В. Щодо обов'язкової участі представника потерпілого в кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. №4, 2016. С. 313-316.

26. Мудрак І. В. Судова промова прокурора при відмові від підтримання державного обвинувачення. *Правове життя сучасної України* Т. 1. Одеса, 2014. С. 691-693.

Наукові статті у зарубіжних періодичних виданнях:

27. Mudrak I., Hloviuk I., Murzanovska A., Voloshyna V. Physiological and psychological condition of victim of criminal offense in Ukraine/ *Amazonia Investiga*/Vol. 8 Num. 19: 34-42/ Marzo-abril 2019. (Особистий внесок здобувача: охарактеризовано психологічні, фізіологічні особливості, а також невербальні комунікативні прояви жертви кримінального правопорушення) Web of Science Core Collection

28. Bazhenova A., Desyatnik A., Mudretska H., Rakipova I. Ensuring the detection of property in the institute of property seizure. *Amazonia investiga*. 2021. Vol. 10 Num. 42. P. 236-247. URL: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1673> (Особистий внесок здобувача: проаналізовані права потерпілого у відповідності до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод в частині його права на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру) Web of Science Core Collection

29. Rakipova I., Torbas O., Voloshyna V., Shylin D., Pidgorodynska A. Ensuring Rights of Victims Under the Criminal Procedure Code of Ukraine: Current Issues and Prospects. *Precedente. Revista Jurídica*. 2023. P. 115-141. <https://doi.org/10.18046/prec.v22.5807> (Особистий внесок здобувача: досліджено окремі проблеми та перспективи забезпечення прав потерпілого у кримінальному провадженні) Web of Science Core Collection

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

30. Ракіпова І.В. Щодо обов'язкової участі представника потерпілого (фізичної особи) у кримінальному провадженні щодо осіб, які потерпіли від кримінального правопорушення проти статевої свободи та статевої

недоторканості, кримінального правопорушення, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування. *Гендерні студії у вищій школі: сучасні виклики та досягнення: матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації*. м. Львів, 5 вересня-16 жовтня 2022 р. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2022. С. 74-77.

31. Ракіпова І. В., Черноморченко К. В. Щодо захисту прав потерпілого у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану. *Права людини в період збройних конфліктів: міжнародна науково-практична конференція (18 листопада 2022 р.)* Одеса. 2022. С. 171-174. (*Особистий внесок здобувача: розкрито окремі проблеми комунікації потерпілого у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану*)

32. Ракіпова І. В., Кузнецов О. М. Щодо співвідношення кримінальної процесуальної діяльності та правозахисної комунікації потерпілого у кримінальному провадженні. *Доктринальні та правозастосовні проблеми кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності: міжнародна науково-практична конференція (до 10-ї річниці набуття чинності Кримінального процесуального кодексу України)*. Одеса, 9 грудня 2022. (*Особистий внесок здобувача: досліджено співвідношення кримінальної процесуальної діяльності та правозахисної комунікації потерпілого*)

33. Ракіпова І. В. Обов'язкова участь представника потерпілого (фізичної особи) у кримінальному провадженні. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття: міжнар. науково-практ. конфер. (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)*. Одеса. 17 червня 2022 року. С. 402-403.

34. Ракіпова І. В. Окремі питання забезпечення права неповнолітнього потерпілого на комунікацію у кримінальному провадженні. *Забезпечення державної безпеки в умовах воєнного стану: I Міжнар. науково-практ. онлайн*

конфер. (Луцьк, 27 травня 2022 року). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. С. 135-138.

35. Ракіпова І. В. Щодо сприяння процесуальній активності потерпілого в судовому провадженні. *Причорноморські публічно-правові читання: матеріали міжнародної наукової конференції* (м. Миколаїв, 10-12 вересня 2021 року). Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 2. С. 129-132.

36. Ракіпова І. В. Забезпечення права потерпілого на процесуальну комунікацію у зв'язку з проведенням допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні. *Кримінальна юстиція сучасної України: виклики та перспективи: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присв. до 75-річчя д.ю.н., проф. Ю.П. Аленіна* (м. Одеса, 20 листоп. 2021 р.). Електронне видання / відповід. ред.: Л.І. Аркуша, О.О. Торбас, В.А. Завтур; Національний університет “Одеська юридична академія”. Одеса. 2021. С. 126-130.

37. Ракіпова І. В. Щодо визначення поняття права потерпілого на процесуальну комунікацію у кримінальному провадженні. *Сучасний рух науки: матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Дніпро, 1-2 квітня 2021 року). Дніпро, 2021. С. 286-288.

38. Ракіпова І. В. Комунікативна рівність – складова «образу потерпілого» в кримінальному процесуальному праві. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-ти річчя проголошення незалежності України та 25-ти річчя прийняття Конституції України): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 21 травня 2021 року). Одеса, 2021. С. 301-303.

39. Ракіпова І. В. Щодо забезпечення реалізації законних прав та інтересів потерпілого під час кримінального провадження у формі приватного обвинувачення. *Актуальні питання юридичної теорії та практики: наукові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 6-7 листопада 2020 року). Харків, 2020. С. 197-201.

40. Мудрак І. В. Регламентування та забезпечення права потерпілого на представництво – основа правозахисної комунікації потерпілого в кримінальному провадженні. *Правове життя сучасної України: у 3 т.: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 15 травня 2020 року). Одеса, 2020. С. 256-260.

41. Мудрак І. В. Щодо лексико-граматичного тлумачення окремих кримінально-процесуальних норм. *Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у XXI столітті: Міжнародна науково-практична конференція* (м. Львів, 18-19 жовтня 2019 року). Львів. 2019. С. 136-139.

42. Мудрак І. В. Щодо проблематики кримінальної процесуальної активності потерпілого в кримінальному провадженні України та її опанування здобувачами вищої освіти. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, травень 2019 року) / відп.ред. Г. О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 323-326.

43. Мудрак І. В. Щодо неможливості реалізації права потерпілого на процесуальну комунікацію в силу ч. 9 ст. 224 КПК України. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 18 травня 2018 року) У 2-х т. Т. 2/ відп.ред. Г. О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 309-311.

44. Мудрак І. В. Досудове слідство щодо окремої категорії осіб: окремі питання в аспекті діяльності ДБР. *Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови: Міжнародна науково-практична конференція* (м. Одеса, 16 червня 2018 року). 2018. С. 257-260.

45. Мудрак І. В. Щодо окремих питань забезпечення прав та законних інтересів потерпілого в кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми державно-правового розвитку України в контексті інтеграційних процесів: III-я Міжнародна науково-практична конференція* (м. Запоріжжя, 28 березня 2018 року). Запоріжжя. 2018. С. 328-330.

46. Мудрак І. В. Щодо недотримання розумних строків під час судового провадження. *Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер., присвяченої до 70-річчя док. юрид. наук, професора Юрія Павловича Аленіна.* (21 квітня 2017 р., м. Одеса). 2017. С. 246-250.

47. Мудрак І. В. Щодо поняття забезпечення права потерпілого на процесуальну комунікацію під час кримінального провадження. *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 19 травня 2017 р.) У 2-х т. Т. 2 / відп. ред. Г.О. Ульянова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 375-377.

48. Мудрак І. В. Оскарження потерпілим недотримання розумних строків під час досудового розслідування: окремі проблеми. *Теорія та практика кримінального процесуального доказування: Матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції* (м. Івано-Франківськ, 24 березня 2017 року). Івано-Франківськ. 2017. С. 63-66.

49. Мудрак І. В. Особливості судових дебатів відповідно до КПК України 2012 р. і КПК РК 2014 р. *Сучасне кримінальне провадження України: доктрина, нормативна регламентація, практика функціонування: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 17 квітня 2015 р.). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія». 2015. С. 186-188.

50. Мудрак І. В. Відмова потерпілого від представника в кримінальному провадженні: сучасність та перспективи. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: міжнародна науково-практична конференція* (м. Одеса, 20 травня 2016 року). Одеса. 2016. С. 292-294.

51. Мудрак І. В. До питання про безоплатну вторинну правову допомогу потерпілому в кримінальному провадженні. *Криміналістичні та кримінально-процесуальні засоби оптимізації досудового розслідування: матеріали*

дистанційної конференції (м. Одеса, 2 квітня 2016 року). Одеса: Юридична література. 2016. С. 81-86.

52. Мудрак І. В. Потерпілий в контексті реалізації субсидіарного обвинувачення: окремі проблеми. *Правова політика в Україні: питання теорії та практики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 24 жовтня 2014 р.): в 2 т. К.: Національна академія прокуратури України, 2014. Т. 2. С. 255-258.

53. Мудрак І. В. Кримінально-процесуальна активність потерпілого на досудовому провадженні. *Процесуальні, криміналістичні та психологічні аспекти досудового розслідування: матеріали Всеукр. Наук.-практ. конф.*, (м. Одеса, 07 листопада 2014 р). Одеса: ОДУВС. 2014. С. 64-66.

54. Ракіпова І. В. Медіація та онлайн-медіація як правозахисна комунікація потерпілого у кримінальному провадженні. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: міжнародна наук.практ.конф.* (м. Одеса, 20 травня 2023 року). Одеса, 2023 р. С. 304-308.